

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державної авіаційної
служби України

27 грудня 2019 року № 1817

Авіаційні правила України
«Порядок сповіщення про події в галузі цивільної авіації,
розгляду отриманої інформації, її аналізу
та вжиття відповідних заходів»

I. Загальні положення

1. Ці Авіаційні правила встановлюють вимоги до організацій та уповноваженого органу з питань цивільної авіації щодо сповіщення про події в галузі цивільної авіації, розгляду отриманої інформації, її аналізу та вжиття відповідних заходів та спрямовані на підвищення рівня безпеки польотів шляхом забезпечення того, що вся суттєва інформація з безпеки польотів цивільної авіації сповіщається, збирається, зберігається, захищається, обмінюється, розповсюджується та аналізується.

2. Ці Авіаційні правила забезпечують:

(a) вжиття своєчасних заходів з безпеки польотів на основі аналізу зібраної інформації, якщо це доцільно;

(b) дотримання конфіденційності та належного використання інформації та посиленій захист осіб, які надають сповіщення, та осіб, згаданих у сповіщеннях про події;

(c) розгляд та контроль ризиків з безпеки польотів уповноваженим органом з питань цивільної авіації на національному рівні.

3. Ці Авіаційні правила встановлюють порядок щодо:

(a) сповіщення про події, що загрожують або у разі ігнорування чи невжиття заходів, могли б загрожувати повітряним суднам (далі – ПС), особам, які знаходяться на борту, будь-яким іншим особам, обладнанню або засобам, що впливають на експлуатацію ПС, а також сповіщення в цьому контексті іншої інформації, пов'язаної з безпекою польотів;

(b) аналізу та подальших дій стосовно сповіщень про події та іншої інформації з безпеки польотів;

(c) належного використання отриманої інформації з безпеки польотів;

(d) розповсюдження знеособленої інформації з метою надання відомостей, необхідних для підвищення рівня безпеки польотів.

4. Єдиною метою звітності про події є запобігання виникненню авіаційних подій та інцидентів, а не встановлення вини або відповідальності.

5. Ці Авіаційні правила поширюються на юридичних та фізичних осіб незалежно від форми власності та відомчої підпорядкованості, що провадять діяльність у галузі цивільної авіації та використання повітряного простору України, зокрема авіаційний персонал під час виконання ним службових обов'язків та цивільні повітряні судна України, їх експлуатацію і технічне обслуговування.

II. Визначення термінів

1. У цих Авіаційних правилах терміни вживаються в таких значеннях:

(1) деідентифікована інформація (disidentified information) – інформація, що міститься в сповіщеннях про події, з якої були вилучені всі персональні дані осіб (імена або адреси фізичних осіб);

(2) державна програма з безпеки польотів (State safety programme (SSP)) – законодавчі та інші нормативно-правові акти та види діяльності, спрямовані на підвищення рівня безпеки польотів;

(3) доповідач (reporter) – фізична особа, яка надає сповіщення про подію або іншу інформацію, пов'язану з безпекою польотів, відповідно до цих Авіаційних правил;

(4) знеособлення (anonymisation) – видалення зі сповіщень про події всіх персональних даних осіб, що стосуються доповідачів та осіб, згаданих у сповіщеннях про події, а також будь-яких подробиць, включаючи назви організацій, що мають стосунок до події та можуть сприяти викриттю особи доповідача або третьої сторони чи створити можливість для логічного виведення цієї інформації зі сповіщення про подію;

(5) «культура справедливості» (just culture) – культура, за якої персонал не карається за дії, недоліки або прийняті ним рішення, що відповідають його досвіду та підготовці, але в рамках якої груба недбалість, навмисні порушення та деструктивні дії не допускаються;

(6) організація (organisation) – будь-яка організація, що здійснює діяльність в галузі цивільної авіації або використовує працю найманих працівників, які зобов'язані повідомляти про події відповідно до пункту 4 розділу III цих Авіаційних правил;

(7) персональні дані – відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована;

(8) небезпека (hazard) – стан або об'єкт, що може призвести до виникнення інциденту чи авіаційної події або сприяти їх виникненню;

(9) подія (occurrence) – будь-який випадок, що стосується безпеки польотів та ставить під загрозу або (у разі ігнорування чи невжиття заходів) може поставити під загрозу повітряне судно, осіб, які знаходяться на борту, або будь-яких інших осіб та включає, зокрема, авіаційні події та серйозні інциденти;

(10) система управління безпекою польотів (СУБП) – системний підхід до управління безпекою польотів, включаючи необхідну організаційну структуру, обов'язки, політики та процедури.

2. Інші терміни, що використовуються в цих Авіаційних правилах, вжито у значеннях, наведених у Повітряному кодексі України, Положенні про використання повітряного простору України, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 06 грудня 2017 року № 954 (із змінами), інших

нормативно-правових актах у галузі авіації та сфері використання повітряного простору, стандартах і рекомендованій практиці ІСАО.

3. У цих Авіаційних правилах, вжито такі скорочення:

ЗПС – злітно-посадкова смуга (runway);

ОПР – обслуговування повітряного руху (air traffic service - ATS);

ОрПР – організація повітряного руху (air traffic management - ATM);

ПС – повітряне судно;

РД – руліжна доріжка (taxiway);

СУБП – система управління безпекою польотів;

УПР – управління повітряним рухом;

ІСАО – Міжнародна організація цивільної авіації.

III. Обов'язкове сповіщення

1. Особи, зазначені у пункті 4 цього розділу, за допомогою системи обов'язкових сповіщень зобов'язані повідомляти про події в галузі цивільної авіації, які підлягають обов'язковому сповіщенню, перелік яких наведено у додатку 1 до цих Авіаційних правил.

2. Кожна організація запроваджує систему обов'язкових сповіщень з метою забезпечення збору інформації щодо подій, визначених у пункті 1 цього розділу.

3. Уповноважений орган з питань цивільної авіації спільно з Експертною установою з розслідування авіаційних подій створюють систему обов'язкового сповіщення з метою забезпечення збору даних щодо подій, в тому числі отримання доступу до інформації про події.

4. Про події, зазначені в пункті 1 цього розділу, повинні повідомляти:

(a) командир ПС або, якщо він не може самостійно повідомити про подію, наступний за посадою член льотного екіпажу ПС, зареєстрованим в Україні або таким ПС, що зареєстровано за межами України, але знаходиться у використанні українського авіаперевізника;

(b) особи, які займаються розробкою, виробництвом, моніторингом льотної придатності, обслуговуванням або модифікацією ПС, його обладнання або компонентів;

(c) особи, які підписують сертифікати перегляду льотної придатності або сертифікати передачі до експлуатації щодо ПС, його обладнання або компонентів;

(d) особи, які виконують функції, пов'язані із наданням диспетчерського обслуговування повітряного руху, або диспетчери польотно-інформаційного обслуговування;

(e) особи, які виконують функції, пов'язані з управлінням безпекою польотів на аеродромах;

(f) особи, які виконують функції, пов'язані з установкою, модифікацією (модернізацією), технічним обслуговуванням, ремонтом, льотною перевіркою, перевіркою технічного стану аеронавігаційного обладнання;

(g) особи, які виконують функції, пов'язані з наземним обслуговуванням ПС, включаючи заправку паливом, підготовку зведеної завантажувальної відомості, завантаження, обробку з видалення льоду і буксирування на території аеродрому.

5. Доповідачі повідомляють про подію через систему, запроваджену відповідно до пункту 2 цього розділу організацією, або (якщо це неможливо) через систему, створену відповідно до пункту 3 цього розділу.

6. Особи, зазначені в пункті 4 цього розділу, повинні повідомляти про події протягом 72 годин після того, як їм стає про них відомо, якщо цьому не заважають обставини виняткового характеру.

7. Після отримання повідомлення про подію організація зобов'язана якомога швидше, але не пізніше ніж через 72 години після того, як стало відомо про подію, надати уповноваженому органу з питань цивільної авіації сповіщення з інформацією про подію.

IV. Добровільне сповіщення

1. Кожна організація запроваджує систему добровільного сповіщення про події для сприяння збору:

(a) інформації про події, які можуть не охоплюватись обов'язковою системою сповіщення про події;

(b) іншої інформації, пов'язаної з безпекою польотів, якщо доповідач вважає, що вона становить реальну або потенційну небезпеку для безпеки польотів.

2. Система добровільного сповіщення організації має використовуватись для сприяння збору інформації про події та іншої інформації з безпеки польотів, що не підпадає під обов'язкове сповіщення згідно з пунктом 1 розділу III цих Авіаційних правил.

3. Уповноважений орган з питань цивільної авіації запроваджує систему добровільного сповіщення про події для сприяння збору:

(a) інформації про події, які можуть не охоплюватись системою обов'язкових сповіщень про події;

(b) іншої інформації, пов'язаної з безпекою польотів, якщо доповідач вважає, що вона становить реальну або потенційну небезпеку для безпеки польотів.

Ця система має також включати (але не обмежуватися цим) збір інформації, що передається організаціями відповідно до пункту 4 цього розділу.

4. Система добровільного сповіщення уповноваженого органу з питань цивільної авіації має використовуватись для сприяння збору інформації про події та іншої інформації з безпеки польотів, що:

(a) не підпадає під обов'язкове сповіщення згідно з пунктом 1 розділу III цих Авіаційних правил;

(b) доповідається особами, не зазначеними у пункті 4 розділу III цих Авіаційних правил.

5. Кожна організація зобов'язана своєчасно надавати уповноваженому органу з питань цивільної авіації інформацію про події та іншу інформацію з безпеки польотів, що була зібрана відповідно до пункту 1 цього розділу та може складати реальний або потенційний ризик для безпеки польотів. Уповноважений орган з питань цивільної авіації має право вимагати від організацій, заснованих в Україні, надати в повному обсязі інформацію про події, зібрану відповідно до пункту 1 цього розділу.

6. Інформація, отримана через системи обов'язкового та добровільного сповіщення, може бути інтегрована в єдину систему.

V. Збір та зберігання інформації

1. Кожна організація зобов'язана призначити одну або більше осіб, які здійснюватимуть незалежний збір, оцінку, обробку, аналіз та зберігання інформації щодо подій, про які отримано сповіщення відповідно до розділів III та IV до цих Авіаційних правил.

Під час опрацювання сповіщень слід враховувати необхідність запобігання використанню інформації для цілей, не пов'язаних з безпекою польотів, і належно гарантувати конфіденційність особистості доповідачів та осіб, згаданих у сповіщеннях про події, з метою сприяння поширенню «культури справедливості».

2. За узгодженням з уповноваженим органом з питань цивільної авіації малі організації можуть запровадити спрощений механізм збору, оцінки, обробки, аналізу та зберігання інформації щодо подій. Вони можуть реалізувати ці завдання спільно з організаціями такого самого характеру діяльності, дотримуючись правил щодо конфіденційності та захисту відповідно до цих Авіаційних правил.

3. Уповноважений орган з питань цивільної авіації запроваджує механізм незалежного збору, оцінки, обробки, аналізу та зберігання інформації щодо подій, сповіщення про які були надані відповідно до розділів III, IV цих Авіаційних правил.

Під час опрацювання сповіщень уповноважений орган з питань цивільної авіації враховує необхідність запобігання використанню інформації для цілей, що не стосуються безпеки польотів, а також належно забезпечує конфіденційність особистості доповідачів та осіб, згаданих у сповіщеннях про події, з метою сприяння поширенню «культури справедливості».

4. Організації зобов'язані зберігати сповіщення про події, які були сформовані на основі інформації щодо подій, зібраної відповідно до розділів III, IV цих Авіаційних правил в одній або декількох базах даних безстроково.

5. Уповноважений орган з питань цивільної авіації зберігає сповіщення про події, сформовані на основі інформації щодо подій, зібраної відповідно до розділів III, IV цих Авіаційних правил, у власній базі даних добровільних і обов'язкових сповіщень про події безстроково.

6. Інформація про авіаційні події та серйозні інциденти, зібрана або видана Експертною установою з розслідування авіаційних подій, повинна зберігатися в базі даних уповноваженого органу з питань цивільної авіації безстроково.

7. Експертній установі з розслідування авіаційних подій надається повний доступ до бази даних добровільних і обов'язкових сповіщень

уповноваженого органу з метою виконання своїх завдань відповідно до законодавства України.

VI. Якість та зміст сповіщень про події

1. Сповідення про події мають містити інформацію в обсязі, визначеному відповідно до додатку 2 до цих Авіаційних правил.

2. Сповідення про події, надані відповідно до розділів III та IV цих Авіаційних правил, мають містити класифікацію ризиків для відповідних подій. Ця класифікація переглядається та змінюється за потреби і має бути схвалена уповноваженим органом з питань цивільної авіації.

3. Організації та уповноважений орган з питань цивільної авіації мають запровадити процес перевірки якості даних з метою забезпечення узгодженості даних, зокрема між отриманою первинною інформацією та звітом, що зберігається в базі даних добровільних і обов'язкових сповіщень.

VII. Аналіз подій та вжиття відповідних заходів

1. Кожна організація зобов'язана запровадити процес аналізу подій, з метою визначення небезпек для безпеки польотів, пов'язаних з ідентифікованими подіями або групами подій.

На основі такого аналізу кожна організація має визначати необхідні коригувальні та запобіжні заходи для підвищення рівня безпеки польотів.

2. Якщо на основі аналізу організація визначає будь-які коригувальні або запобіжні заходи, що є необхідними для усунення реальних або потенційних недоліків, пов'язаних з безпекою польотів, вона зобов'язана:

(a) своєчасно впровадити ці заходи;

(b) встановити процес для моніторингу впровадження та результативності таких заходів.

3. Кожна організація зобов'язана регулярно надавати своїм працівникам та персоналу, залученому за контрактом, інформацію щодо аналізу та подальших дій про події, стосовно яких були впроваджені коригувальні або запобіжні заходи.

4. Якщо організація ідентифікує реальний або потенційний ризик для безпеки польотів в результаті аналізу подій або групи подій, про які їй було повідомлено відповідно до пункту 7 розділу III та пункту 2 розділу IV цих Авіаційних правил, вона має у 30 - денний строк з дати отримання повідомлення про подію від доповідача передати уповноваженому органу з питань цивільної авіації таку інформацію:

(a) попередні результати аналізу, здійсненого відповідно до пункту 1 цього розділу (за наявності);

(b) заходи, заплановані відповідно до пункту 2 цього розділу;

(c) не пізніше ніж через три місяці з дати повідомлення про подію звіт про остаточні результати аналізу.

Уповноважений орган з питань цивільної авіації має право зобов'язати організацію надати результати попереднього та остаточного аналізу подій, про які він отримав сповіщення, але не отримав дані про наступні дії, або отримав лише попередні результати.

5. Уповноважений орган з питань цивільної авіації запроваджує процес аналізу подій з метою визначення небезпек для безпеки польотів, пов'язаних з ідентифікованими подіями або групами подій. На основі такого аналізу ним визначаються необхідні коригувальні та запобіжні заходи для підвищення рівня безпеки польотів.

6. Якщо на основі аналізу, проведеного згідно з пунктом 5 цього розділу, уповноважений орган з питань цивільної авіації визначає коригувальні або запобіжні заходи, що є необхідними для усунення реальних або потенційних недоліків, пов'язаних з безпекою польотів, він має:

(a) своєчасно впровадити ці заходи; та

(b) встановити процес для моніторингу впровадження та результативності таких заходів.

7. Для кожної події або групи подій, які знаходяться під моніторингом відповідно до пункту 4 цього розділу, уповноважений орган з питань цивільної авіації повинен мати доступ до результатів проведеного аналізу та здійснювати належний моніторинг виконання заходів, визначених організаціями.

Якщо уповноважений орган з питань цивільної авіації робить висновок, що впровадження або результативність здійснених заходів не є адекватними з огляду на усунення реальних або потенційних недоліків, пов'язаних з безпекою польотів, він забезпечує те, щоб відповідна організація розробила та впровадила належні додаткові заходи.

8. Уповноважений орган з питань цивільної авіації використовує інформацію, отриману в результаті аналізу сповіщень про події, за потреби визначення коригувальних заходів.

9. З метою інформування громадськості про рівень безпеки польотів цивільної авіації уповноважений орган з питань цивільної авіації щороку публікує звіт з безпеки польотів.

У звіті слід:

(a) відобразити узагальнену та знеособлену інформацію щодо подій та іншу інформацію з безпеки польотів, повідомлену в рамках власної системи обов'язкового та добровільного сповіщення про події;

(b) визначати тривожні тенденції;

(c) визначити запобіжні заходи, що мають бути реалізовані за потреби.

10. Уповноважений орган з питань цивільної авіації може також публікувати знеособлені сповіщення про події та результати аналізу ризиків.

VIII. Конфіденційність та належні практики використання інформації

1. Уповноважений орган з питань цивільної авіації та організації впроваджують необхідні заходи відповідно до законодавства України для забезпечення належної конфіденційності інформації про події, отриманої ними відповідно до розділів III, IV цих Авіаційних правил.

Уповноважений орган з питань цивільної авіації, а також кожна організація зобов'язані обробляти персональні дані тільки в тому обсязі, що є необхідним для цілей цих Авіаційних правил.

2. Інформація, отримана зі сповіщень про події, використовується виключно для цілей, що послужили обґрунтуванням для її збору.

Уповноважений орган з питань цивільної авіації та організації не мають права надавати доступ або використовувати інформацію про події:

(a) для встановлення вини або відповідальності; або

(b) для будь-яких цілей, окрім підтримання або підвищення рівня безпеки польотів.

IX. Захист джерел інформації

1. Кожна організація зобов'язана забезпечувати, щоб доступ до усіх персональних даних надавався працівникам організації, які не підпадають під перелік осіб, зазначених у пункті 1 розділу V цих Авіаційних правил, виключно у випадках, коли це необхідно для розслідування подій з метою підвищення рівня безпеки польотів.

Деідентифікована інформація поширюється в рамках організації належним чином.

2. Уповноважений орган з питань цивільної авіації забезпечує те, щоб жодні персональні дані не реєструвались в базі даних добровільних і обов'язкових сповіщень про події. Доступ до такої деідентифікованої інформації забезпечується для усіх визначених сторін для того, щоб дозволити їм виконувати свої обов'язки щодо підвищення рівня безпеки польотів.

3. Працівники та персонал залучений за контрактом, які повідомляють про подію або про які згадується у сповіщеннях про події не повинні піддаватись упередженому ставленню з боку роботодавця або організації, для якої надаються послуги, на основі інформації, наданої доповідачем.

4. Положення пункту 3 цього розділу не застосовуються:

(a) у разі навмисного порушення вимог;

(b) у випадках явного серйозного нехтування очевидним ризиком та повної відсутності професійної відповідальності для здійснення необхідних дій в існуючих умовах, що завдало шкоди особам або майну, якої можна було запобігти, або поставило безпеку польотів під серйозну загрозу.

5. Кожна організація, заснована в Україні, зобов'язана після консультації з власним персоналом визначити внутрішні правила за якими гарантуються та реалізуються принципи «культури справедливості».

Уповноважений орган з питань цивільної авіації має право здійснити перегляд внутрішніх правил організацій, заснованих в Україні, до того, як такі внутрішні правила будуть реалізовані.

6. Працівники та персонал залучений за контрактом мають право інформувати уповноважений орган з питань цивільної авіації про ймовірні випадки порушення правил, встановлених цим розділом. До працівників та

персоналу залученому за контрактом не мають застосовуватись стягнення за інформування про ймовірні порушення.

Начальник відділу - державний
інспектор з авіаційного нагляду
за льотною експлуатацією
відділу управління ризиками

Владислав БАБЕНКО